

Rafal Kosik

FELIKS, NET i NIKA

i banda nevidljivih ljudi

Rafal Kosik

Feliks, Net i Nika

i banda nevidljivih ljudi

Ilustracije: Rafal Kosik

Prevod s poljskog: Anđelija Jočić

Naslov originala:

Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych Ludzi

Rafał Kosik

Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych Ludzi © 2004-2022

© Za srpsko izdanje Propolis Books 2022

Sva prava zadržana.

Preštampavanje i umnožavanje zabranjeno u delovima i u celini.

This book has been published with the support of the
©POLAND Translation Program

Za Jaseka

Kroz staklena vrata u banku je ušao poslednji klijent. Čuvar koji se dosađivao zaključao je ulaz, lenjo podigao kaiš s naoružanjem i proverio jesu li isključeni svi kompjuteri i da neko nezvan nije ostao u zgradi. Zatim se oddegao prema hodniku koji je vodio u prostorije u zadnjem delu zgrade. Baš u to vreme je svakog dana otvaran trezor i u njega je sklanjani sav novac sa svih šaltera.

– Dobar dan, gospođo Lucija – pozdravio je spremačicu, koja je tek sada počinjala rad, i nestao iza vrata na drugom kraju hodnika.

– Dobar dan, gospodine Stefane – odgovorila je gospođa Lucija usporeno, što je bilo tipično za nju.

Bila je to nešto starija žena i sve je činila usporeno. Radila je u banci već trideset godina. Pre oko tri – možda četiri godine, prestala je da se trudi da odgovori „Dobar dan”. Takođe je stalno mešala imena – gospodin Stefan se zapravo zvao sasvim drugačije.

Otvorila je vrata male ostave, provukla se između ogromnog usisivača i paročištača i izvukla kolica s kantama i krpama. Gospođu Luciju pamćenje više nije baš najbolje služilo.

Prešla je već polovinu hodnika, zastala i pljesnula se dlanom po čelu tako snažno da se to čulo. Ne žaleći se na svoju rasejanost, vratila se po bocu tečnosti za pranje podova. Svakog dana je zaboravljala na tu tečnost i vraćala se po nju. Obično je zbog raznih

stvari morala da se vraća po dva, pa čak i tri puta, i uvek je trenutak prisećanja naglašavala pljesnuvši se po čelu. Onda bi se uveče pitala zašto je čelo boli.

Otvorila je ostavu i razrogačila oči. U uskoj prostoriji stajala su tri krupna muškarca u plavosivim kombinezonima. Ušli su u hodnik i okružili zaprepašćenu spremačicu. Prvi je razvukao široku lepljivu traku i zalepio je na rukav gospođe Lucije. Dodao ju je drugome, drugi – trećem, a treći – ponovo prvom. Za nekoliko sekundi tri para ruku, koje su bile usklađene kao nožice nekakvog velikog pauka, zalepila su ženu tako da nije mogla da se pomeri.

– Izvinite, mora da sam pogrešila vrata – tek je sada rekla gospođa Lucija.

Prvi čovek podigao je rolnu u visinu njenog lica, drugi je odvio delić trake, a treći ju je presekao nožem. Tri para ruku zalepila su usta gospođe Lucije, pričvrstila traku sa obe strane da bi se čvršće držala, a onda su iz džepa njenog mantila izvukla magičnu karticu, koja otvara sva vrata u banci. Na kraju su nesrećnu ženu ugurali u ostavu i zaključali vrata. Popravili su svoje kombinezone i ujednačenim koracima odmarširali prema kraju hodnika, odakle se začulo škljocanje kad su se vrata trezora otvorila.

Pred ulazom u banku se, uz škripu guma, zaustavio beli kombi. Iz njega su izašla još tri muškarca u plavosivim kombinezonima.

1. Prvi dan škole

- **M**oram da požurim – tužno reče mama, popravljajući ramena Feliksovog sako. – Imam malu krizu na poslu i neće uspeti da se snađu bez mene. Lepo se ponašaj i slušaj razrednu.

Poljubila ga je u čelo, sela u svoj crveni Alfa Romeo¹, i odvezla se uz škripu guma. Po Feliksovom mišljenju, mama je definitivno prebrzo vozila.

Feliks Polon bio je mršavi plavokosi trinaestogodišnjak maslinastožutih očiju. Izgledao je sasvim obično. Jedino se možda razlikovao po odeći – danas je, povodom početka školske godine, imao na sebi elegantno tamno odelo i belu košulju.

Mamin auto zamakao je za krivinu. Feliks se okrenuo i pogledao svoju novu školu. Učinilo mu se da je zgrada veoma velika. Osnovna škola, u koju je išao šest godina, bila je prizemna zgrada okružena dvorištem, s bazenima punim peska, i toboganima i drvenim kućicama za igranje. Ličila je na vrtić. Ova nova škola izgledala je sasvim drugačije. Siva četvorospratnica imala je verovatno sto godina. Ostavljala je sumoran utisak i izgledala pomalo kao dvorac. Uz malo mašte, omanja uzvišenja na svakom uglu krova zgrade mogla bi se smatrati za kule. Vetar je ljuljao grane dve topole koje su rasle sa obe strane ulaza. Gimnazija „Profesor Stefan

---

¹ Zbog autorove ljubavi prema svim vozilima i zbog njegove urođene tvrdoglavosti, u ovoj knjizi imena automobila jesu i biće pisana velikim slovima; prim. autora.

Kušminjski” bila je mesto gde će dolaziti gotovo svakog dana tokom naredne tri godine.

Slegnuo je ramenima i širokim stepenicama se popeo do ogromnih vrata. Brava se nalazila u visini njegovog čela. Otvorio je kriko, koje je zaškripalo, i nesigurno ušao unutra. Iako je do početka svečanosti ostalo više od dvadeset minuta, u holu je već bilo preko desetak učenika. Gotovo svi su došli s roditeljima. Feliksov tata nije mogao da dođe s njim. On je bio pronalazač i baš je na današnji dan bila zakazana demonstracija jedne od njegovih mašina za jednog važnog ministra. Mama je imala samo toliko vremena da ga dobaci do škole. Baba Lusja bi rado došla s njim autobusom, ali dečak je to pristojno odbio. Samo mu je još to falilo, da ga prvog dana u novoj školi svi vide s babom.

Prešao je pogledom po zgradi. Ovde je sve bilo veliko. Pod visokim plafonom visio je veliki ukrasni luster, ali su sijalice na njemu sada bile ugašene. Nasuprot ulazu, iza portirnice, nalazila su se staklena vrata, koja su vodila do unutrašnjeg vrta, u kom su rasla stara, zakržljala stabla. Na levu i desnu stranu vodili su široki hodnici. Feliks je prišao planu evakuacije u slučaju požara, požutelim od starosti, koji je visio na zidu. Zgrada je, gledana iz ptičje perspektive, bila kvadratnog oblika, a u sredini tog kvadrata bilo je smešteno unutrašnje dvorište. Oko prvog i drugog sprata celom dužinom se moglo obići hodnicima. Treći sprat se nije mogao obići zato što je celu širinu prednjeg krila zauzimala sala za fizičko. Prizemlje je, s druge strane, presecao prolaz koji je povezivao unutrašnje dvorište s baštom.

Na najvišem spratu se najverovatnije baškario tavan, koji nije bio prikazan na planu. Feliks je, pre nego što je ušao u zgradu, primetio male polukrugle prozore na krovu. Dakle, tamo mora da se nalazio tavan.

Osetio je nečiji pogled na sebi. S druge strane hola stajala je sitna ridokosa devojčica u teksas jakni. Vrlo neposlušne bakarne

kovrdže milele su na sve strane ispod gumice, kojom je pokušala da ukroti svoju kosu. Kad je Feliks pogledao u nju, skrenula je zelenooki pogled, praveći se da uopšte nije gledala u njega. Pomislio je da njene mršave noge smešno izgledaju u teškim martinkama. *Karakterna ženska*, zaključio je u sebi.

Učenici su dolazili i već je počela da se pravi gužva. Neko je dao znak da krenu gore, zato što tamo, u sali za fizičko, treba da se odigra doček prvaka. Gomila je krenula stepenicama na treći sprat.

– Poštovana gospodo! – kada se u sali za fizičko razlegao snažan glas, još nije moglo da se vidi kome pripada. – Poštovana gospodo! Moje ime je magistar inženjer Julije Krasuljak i ja sam direktor ove škole. Drago mi je da pozdravim naše nove učenike i njihove roditelje. Predlažem da roditelji pređu na desnu stranu i sednu na stolice koje su tamo pripremljene za njih. Decu pozivam da sednu na klupice s leve strane.

Ubrzo je nastao kakav-takav red. Feliks je, zajedno s drugim učenicima, seo s leve strane. Pokazalo se da je vlasnik snažnog glasa bio nizak, punačak muškarac u tesnom tamnoplavom odelu, s leptir-mašnom vesele zelene boje pažljivo vezanom oko vrata. Na glavi mu je svetlucala elegantna čela.

Direktor škole, magistar inženjer Julije Krasuljak, to treba upamtiti, pomisli Feliks.

– Sad je bolje – reče direktor. – Sad više ni za jednog roditelja nećemo pomisliti da je učenik.

Nekoliko tihih kikota iz pozadine bilo je jedina reakcija na šalu.

Direktor je monotonim glasom počeo da priča o istoriji škole, o pedagoškim dostignućima, o pravilima, ali Feliks je ubrzo izgubio interesovanje za njegove reči. Razume se, znao je po čemu se gimnazija razlikuje od osnovne škole. Isto će biti časova, odmora, zvona, ali ovde će važiti stroža disciplina, a učenje će biti teže. Moraće da se navikne. Utehu je predstavljao džeparac, koji je baš jutros dobio prvi put.

Cela svečanost, zajedno s podizanjem i predstavljanjem zastave škole, trajala je oko dvadeset minuta. Zatim je gomila ustala i polagano se izlila na stepenište. Negde na polovini hodnika na prvom spratu Feliks je shvatio da zapravo ne zna gde ide. Roditelji su, razgovarajući, silazili da bi se vratili svojim poslovima, a grupe učenika, koje su predvodili nastavnici, razilazile su se po učionicama. Nisu prošla ni dva minuta, a dečak je shvatio da je ostao sâm. Pa dobro, gimnazija takođe znači i samostalnost i snalažljivost. *Trebalo je da slušam*, pomislio je.

– Hej, Milki! – začuo je odnekud iza sebe.

Okrenuo se i video dva dečaka starija od sebe. Mora da su išli u drugi ili treći razred.

– Imaš kintu? – upitao je viši, mršavi, sa svetloriđom kosom i isturenim, krivim zubima.

– To je moj džeparac – Feliks nesigurno uzvрати, dodirujući džep. Odmah je shvatio da je pogrešio.

Drugi dečak je bio niži, ali zato prilično debeo. Imao je crnu kovrdžavu kosu i prevelike pantalone, čije je međunožje visilo negde u visini kolena. Osmehnulo se i brzinom kakva teško da se od njega mogla očekivati iz Feliksove ruke oteo novčanicu.

– Hej! – povika Feliks i zakorači ka njima. – To je moj...

Oni se okrenuše i pođoše ka njemu, gotovo padajući na njega. Bili su viši bar za glavu. Dečak pomisli na Kabana. Kaban je bio veliki, crni, čupavi pas koji je sada sigurno spavao sve u šesnaest u njegovoj sobi. Da je sada ovde, ne bi dozvolio da neko tako tretira njegovog gazdu.

– Šta si rekao? – upita riđi.

– Ostavite ga – progovori dečak u sivom duksu i stade pored Feliksa.

Pogledaše uljeza, pljunuše ka njemu i udaljiše se nevoljno.

Niži, boreći se s prekomernom težinom, klatio se na svakom koraku.

– Hvala – reče Feliks, pruživši ruku. – Ja sam Feliks. Pišem to sa „x”.

– Ernest – predstavi se ovaj i rukova se s njim. – Bolje se čuvaj ove dvojice. Šta se može kad im fali neka daska u glavi, a onda svejedno moraju da idu u neku školu. Ovi su zapali u našu školu, ali svuda mogu da se nađu takvi. Onaj viši, riđi, to je Marcel, a debeljko se zove Ruben.

– Uzeli su mi deset zlota.

– Možeš da se požališ svojoj razrednoj – predloži Ernest.

– Neću da se tužakam.

– Onda je tvoja desetka otplovila u plave daljine.

Ernest ga potapša po ramenu, osmehnu se saosećajno i okrenu se da ode.

– Čekaj! – povika Feliks. – Zašto me je nazvao „Milki”?

– To je fora, kao još imaš mlečne zube.

Dobro došli u školu, pomisli Feliks. Vratio se u hol u prizemlju, i dalje pokušavajući da pronađe obaveštenje o svom odeljenju. Ali tamo je bio samo neki visoki, kao motka mršav dečak u širokim kargo pantalonama, s lančićem koji mu je visio na pojasu i u ispranom braon duksu s kapuljačom. Njegova tamnoplava kosa izgledala je kao da se češljao tako što u kosi pukne petardu.

– O, izvini – reče Feliks. – Tražim svoje odeljenje.

– Spisak je u vitrini – odgovori mu ovaj, gledajući ga plavim očima iza naočara. – Dođi, pokazaću ti.

U vitrini je, zaista, među stotinama drugih obaveštenja, bio zakačen spisak odeljenja i učenika.

– Prvo A – pročitao Feliks.

– Isto kao ja! – obradova se mršavi. – Onda smo kolege. Ja sam Net Bjelecki.

– Feliks Polon. Sa „x” na kraju.

Rukovali su se.

– Roditelji su ti dali ime s tim iks?

– Sâm sam ga sebi dao. Tako je bolje.

– U pravu si. Ja sam sebi dao celo to „Net”. Mrzim svoje pravo ime.

– Zašto nisi na času?

– Tražio sam signal. Internet se prekida. U tome mi je prošlo nekoliko minuta.

– Šta...?

Net otvori svoj ruksak i izvuče mali crni laptop, stari mobilni telefon i nekoliko kablova.

– Često proveravam mejl, prognozu vremena i tako to.

– Ne bojiš se da će ti ga ukrasti? – upita Feliks.

– To je stari krš. Neintegrisani sistem. Nosim ga upravo zato što nije šteta ako nestane. Sve je pod lozinkom, ima ugrađenu autodestrukciju u slučaju neautorizovanog...

Feliks podiže ruke kao da se brani i reče:

– Objasnićeš mi drugi put. Gde je naša učionica? Na spisku nema broja.

– Stvarno – složi se Net. – Profesorke su nakon dišnog govora skupile učenike i odvele ih iz sale. Ja sam išao na kraju, pokušavao sam da uhvatim signal... Imaš pravo, objasniću ti kasnije. I kad sam podigao pogled sa ekrana, stajao sam sâm u praznom hodniku.

– Treba da nađemo tu našu učionicu – primeti Feliks.

– Sad ćemo to da rešimo – Net otvori laptop. – Ne pitaj otkud znam lozinku za internu mrežu – upozori, podižući prst, i poče da udara po tastaturi nevidenom brzinom.

– Evo! Učionica 115. Prvi sprat.

Gurnuo je laptop u ruksak i krenuo ka stepenicama. Zanemeli Feliks sustigao ga je posle nekoliko koraka. Popeli su se na sprat i odmah ugledali dvojicu Feliksovih „poznanika” kako se natežu s riđokosom devojčicom u martinkama.

– Već sam se sreo s njima danas – nesigurno reče Net.

– I ja – dodade Feliks i ubrza korak s namerom da im objasni šta misli o udaranju devojčica, ali Net ga povuče za ranac.

– Pusti to – šapnu sa strahom u očima. – Njih je dvojica, a mi smo sami... Sredićemo ih pameću. Namestiću zvono školskog kompjutera na osam i četrdeset pet.

Čučnuli su iza ćoška. Net izvadi svoj „neintegrisani” laptop i poče da udara po tastaturi.

– I niko neće ukapirati?

– Ovde nema nikakve zaštite – bezbrižno odgovori dečak. – Njihov informatičar mora da je ameba, a ja ne ostavljam tragove za sobom.

– Ali... zašto? I šta ćemo s njom?

Razleglo se zvono. Zvonilo je kratko i utihnulo kad je Net pritisnuo *Enter*. Feliks je razrogačio oči.

– Time si uključio školsko zvono? – pokaza na laptop i zamršene kablove.

– Uključilo se samo – Net slegnu ramenima s nevinim izrazom lica. – Ja sam samo nakratko promenio vreme.

– Ja se ne razumem baš mnogo u kompjutere.

Provirili su iza ugla. Vrata nekoliko učionica su se otvorila i na hodnik izađe desetak đaka i nekoliko profesora. Marcel i Ruben su se ubrzano udaljavali od gužve. Devojčica je skupljala knjige i vraćala ih u izbledelu torbu. Feliks i Net joj priđoše. Hodnik se brzo praznio.

Riđokosa je popravila izgužvanu teksas jaknu i plisiranu suknju.

– Sve okej? – upita Feliks.

– OK sam. Hvala što ste uključili zvono – rukom je zabacila nemirne kovrdže sa čela. Imala je velike, zelene oči, blago prćast nos i pegice. Objektivno gledano, bila je stvarno lepa.

– Sitnica – nasmeši se Net, ali se odmah zatim namrštio. A i Feliks takođe.

– Otkud znaš? – upitaše jednoglasno.

– Ženska intuicija – objasni im, smeškajući se tajanstveno.

Dečaci se začuđeno pogledaše.

– Šta su hteli od tebe? – upita je Feliks.

– Da mi uzmu užinu, ali nisam im dala. Ionako je nemam.

– Meni su probali da uzmu telefon – reče Net – ali su valjda zaključili da je previše skup i da bi se podigla prašina oko toga.

– A meni su uzeli deset zlota – nadoveza se Feliks.

– Drago nam je da smo se upoznali – prekinu ih Net – ali, *sori*, moramo da krenemo na prvi čas.

– U kom ste odeljenju? – upita devojčica, zatvarajući torbu.

– Prvo A – odgovori Feliks. – A ti?

– Ja takođe – široko se osmehnula. – Nika Mickjevič.

I dečaci su se predstavili i sve troje potrčaše hodnikom. Pronašli su vrata svoje učionice, zakucali i ušli. Samo što su prekoračili preko praga, zaledili su se. U njih je zurilo dvadesetak pari očiju i profesorka, koja je stajala pored table.

– Jesu li ovo naše kasniše? Feliks, Net i Nika?

Nesigurno su zaklimali glavama. Profesorka je bila mlada, imala je dugačku svetlu kosu. Gledala ih je prijateljski, možda ju je malo čak i zabavila cela situacija.

– Idite, sedite. Nažalost, ostala su još samo mesta u poslednjim klupama – reče im. – Ja ću vam predavati poljski jezik. Zovem se Jolanta Haber, ali možete mi se obraćati s „gospođice Jola”.

Pričekala je da sednu i upitala: – Zašto ste tek sada došli?

– Malo smo se... ovaj... izgubili – objasni Feliks.

– Ali proverili smo na internetu broj učionice i pronašli smo je – brzo se nadoveza Net.

– Proveravali ste broj učionice na internetu? – s nevericom je, podigavši obrve, upitala gospođica Jola. – Pa mogli ste da pitate portira ili sekretaricu.

Učenici počеше da se kikoću, a Feliks oseti kako brzo počinje da crveni. Krajčikom oka uoči da i Net ima isti problem.